

Motion till riksdagen

1987/88:Kr6

av Karl Boo m. fl. (c)

med anledning av prop. 1987/88:104 om
kulturmiljövård

Centern ställer sig i allt väsentligt bakom de riktlinjer för kulturmiljövården och lagstiftningen om kulturminnesvården som regeringen nu lägger fram. På några punkter vill vi emellertid föreslå justeringar och kompletteringar.

Övertaliga kyrkor

Regeringen lägger inte fram något förslag om hur övertaliga kyrkor skall hanteras trots att frågan tagits upp i det utredningsarbete som föregått propositionen. Enligt centerns mening kan även kyrkor som ej längre används av församlingarna ha ett betydande kulturhistoriskt intresse. Mot bakgrund av att ett av propositionens syften är att bevara samlade kulturmiljöer är det angeläget att också övertaliga kyrkobyggnader kan ges ett visst skydd. Riksdagen bör därför begära att regeringen återkommer med förslag till skydd för också dessa kyrkobyggnader.

Ur kulturmiljösynpunkt kan det också vara lämpligt att frågan om prästgårdar får sin belysning i detta sammanhang. För många landskapsmiljöer på landsbygden och i mindre tätorter utgör kyrka och prästgård en samlad skyddsvärd enhet som kulturminnesvården bör ha möjlighet att beakta.

Utförsel av kulturföremål

I 5 kap. i förslaget till kulturminneslag regleras utförsel av kulturföremål. 9 § anger vilka myndigheter som skall ge tillstånd. Åtskilliga kulturföremål har en påtaglig anknytning till en viss ort eller ett visst landskap. Det är angeläget att berörda regionala kulturvårdande organ — länsantikvarie, länsantikvarie eller länsmuseum — får tillfälle att avge sin bedömning till riksorganen innan tillstånd ges. 9 § bör därför kompletteras med en bestämmelse om sådant samråd. Utskottet bör utarbeta förslag till lydelse av 9 § som inrymmer detta.

Kompetensuppbyggnad

Riksantikvarieämbetet skall enligt propositionen (s. 135—136) få ökade resurser för information och kunskapsuppbyggnad. Enligt centerns mening är det angeläget att en sådan kompetensuppbyggnad kan ske också på regional nivå. I framtiden bör detta beaktas när anslagen för länsstyrelserna

(som inrymmer länsantikvarien) och de regionala museerna läggs fast. För framgångsrika satsningar på kulturmiljöområdet kommer regionalt och lokalt kunskande att ha stor betydelse som komplement till central kompetensuppbyggnad. Det är särskilt viktigt att primärkommunerna inom ramen för sitt PBL-arbete har tillgång till kvalificerat kulturmiljökunskande på nära håll.

Mot 1987/88
Kr6

Forskningscentrum på Gotland

I en enskild motion från centerhåll framläggs förslag om särskilda insatser för att bygga upp kompetens i fråga om försurningens inverkan genom att inrätta ett centrum för forskning, utveckling och utbildning på Gotland. Där finns goda betingelser för en sådan verksamhet bl. a. i form av ett stenlaboratorium vid Cementa AB i Slite och erfarenheter från verksamheten vid Byggnadshyttan.

Försurningsskador

Riksantikvarieämbetet tilldelas begärda medel för insatser mot försurningsskador. Det är angeläget att detta arbete kan bedrivas med kraft. Åtskilliga kulturskatter, framför allt i storstäderna, håller på att vittra sönder i mycket snabb takt. Det kan därför visa sig erforderligt att snabbt skjuta till ytterligare medel. I en partimotion om miljöfrågor föreslår centern att en miljöskadefond inrättas. Dess resurser bör kunna användas för insatser mot försurningsskador på kulturföremål. I partimotionen föreslås också att ytterligare 42 milj. kr. anslås för insatser mot försurningen. Även dessa resurser bör kunna användas för att restaurera kulturföremål som angripits av försurningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära utredning och förslag till skydd för dels övertaliga kyrkobyggnader, dels prästgårdar som del av en samlad miljö i enlighet med vad som anges i motionen,
2. att riksdagen antar sådan lydelse av 5 kap. 9 § i den föreslagna kulturminneslagen att samråd med regionala kulturvårdande organ föreskrivs, när utförelsen gäller föremål med påtaglig anknytning till viss ort eller visst landskap,
3. att riksdagen beslutar ge regeringen till känna vad som i motionen anförts rörande betydelsen av regional kompetensuppbyggnad,
4. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts rörande ekonomiska resurser för insatser mot försurningsskador på kulturföremål.

Stockholm den 5 april 1988

Mot 1987/88

Kr6

Karl Boo (c)

Pär Granstedt (c)

Kerstin Göthberg (c)

Marianne Andersson (c)

Larz Johansson (c)

Jan Hyttring (c)

Stina Gustavsson (c)